

Financováno
Evropskou unií

Název projektu	Speciální pedagog: inspirací k volbě profese
Registrační číslo projektu	CZ.03.01.02/00/22_020/0000873
Klíčová aktivita 04	Evaluace aktivit projektu
Příjemce	Somatopedická společnost, z.s. (profesní sdružení speciálních pedagogů)
Doba realizace projektu	1. 1. 2024 - 31. 12. 2025

PRVNÍ PRŮBĚŽNÁ EVALUAČNÍ ZPRÁVA

Klíčová aktivita 04	Evaluace aktivit projektu
Pořadí výstupu	2./4
Zpracovatelky	Mgr. Kristýna Pospíšilová, doc. PaedDr. Vanda Hájková, Ph.D.
Doba zpracování	20. 6. 2024 – 31. 12. 2024
Tato verze je platná ke dni	31. 12. 2024

Obsah

Úvod – cíl první průběžné evaluační zprávy a struktura zprávy	3
1. Metodologie řešení	5
1.2. Stručný popis projektu	5
2. Logický model projektu	11
3. Popis evaluačního designu	13
3.1. Termíny evaluačních zpráv	13
3.2. Cíle evaluačních zpráv	13
3.3. Vstupní evaluační zpráva a první průběžná evaluační zpráva	13
3.4. Evaluační otázky VEZ	14
4. Struktura evaluačních zjištění a vyhodnocení evaluačních otázek	15
Vyhodnocení evaluačních otázek	16
5. Harmonogram evaluace	19
6. Realizované a plánované metody sběru dat - nástroje	20
7. Přílohy	22

Úvod – cíl první průběžné evaluační zprávy a struktura zprávy

Mezi povinnosti projektu číslo CZ.03.01.02/00/22_020/0000873 „Speciální pedagog: inspirací k volbě profese“ patří vypracování čtyř evaluačních zpráv. Jedné vstupní evaluační zprávy, dvou průběžných a jedné závěrečné evaluační zprávy. Vstupní evaluační zpráva k projektu byla vypracována a odevzdána v červenci roku 2024 na základě doporučení z PRŮVODCE EVALUACÍ VE VÝZVĚ č. 020 OPZ a Průvodce evaluátora¹. Vstupní zpráva byla vypracována evaluátorkou projektu Mgr. Kristýnou Pospíšilovou a konzultována a schválena zástupkyněmi Oddělení evaluací Ministerstva práce a sociálních věcí (PhDr. Markétou Horpeniakovou, Ph.D. a Mgr. Kateřinou Vojtíškovou, Ph.D.).

Toto je první průběžná evaluační zpráva, která zásadním způsobem navazuje a vychází ze vstupní evaluační zprávy. Opírá se o stanovenou metodologii řešení a odpovídá na evaluační otázky (viz bod 3. 4. této zprávy), které byly stanoveny ve vstupní evaluaci.

Evaluační zpráva je zpracována ke stavu projektu ke dni 31. 12. 2024.

Cílem průběžné evaluace je ověřit/zkoumat způsob, jakým je probíhající projekt implementován. Zaměřuje se na ověření, zda plánované aktivity projektu probíhají dle stanoveného harmonogramu, zda mají očekávané dopady, identifikuje případné okamžité dopady realizace projektu a vyhodnocuje problematická místa, která se v projektu mohla objevit.

Základním opěrným bodem průběžné evaluace jsou evaluační otázky, které byly stanoveny ve vstupní evaluaci.

Základní struktura první průběžné evaluační zprávy je následující:

1. **Metodologie řešení** (Shrnutí projektu obsahující: popis cílů projektu, cílové skupiny projektu, popis jednotlivých KA a plánovaných intervencí, termíny realizace intervencí, lokalizaci, předpokládané dopady.)
2. **Logický model projektu** (Logický model projektu je grafickým znázorněním logických vazeb mezi aktivitami a výstupy, krátkodobými a dlouhodobými dopady.)
3. **Popis evaluačního designu** (Rozpracovaný návrh evaluačního designu, který obsahuje cíle celé evaluace a evaluační otázky stanovené ve vstupní evaluační zprávě)

¹ Viz zde: https://www.dotaceeu.cz/getmedia/3ce5f6b9-24cc-4ac1-80d9-9eb769203f5a/Pruvodce-evaluatora_final_202007.pdf.aspx.

4. **Struktura evaluačních zjištění a vyhodnocení evaluačních otázek** (Stanovení postupu při vyhodnocování evaluačních otázek, nastavení škály možných odpovědí a vyhodnocení evaluačních otázek s oporou v datech).
5. **Harmonogram** (Harmonogram realizace evaluace)
6. **Realizované a plánované metody sběru dat - nástroje** (Přehled doposud využitých metod a nástrojů sběru dat, včetně přehledu ještě plánovaných sběrů. Popis metodologie a odůvodnění zvolených metod sběru dat s provazbou na jednotlivé KA a evaluační otázky).
7. **Přílohy** (Přílohy obsahují vstupní dotazník pro VŠ studujícími na vybraných katedrách speciální pedagogiky (zachycení stavu před intervencí), opakovaný a evaluační dotazník pro tyto VŠ studující (zachycení stavu po intervenci), Výsledky kvantitativního šetření (ze vstupního dotazníku pro VŠ studující), vstupního dotazníku pro SŠ studující na 4 zúčastněných školách (zachycení stavu před intervencí), zpráva z tohoto šetření, scénář pro proběhlé fokusní skupiny (dále jako FG) a stručný přehled nejdůležitějších zjištění z FG.

V rámci zpracování této evaluační zprávy se vycházelo ze vstupní evaluace a Průvodce evaluátora. Do finálního textu evaluační zprávy budou zohledněny připomínky ze strany řídicího orgánu (Ministerstvo práce a sociálních věcí, dále MPSV). V rámci provádění dalších šetření budou respektovány připomínky ze strany řídicího orgánu, které budou vzneseny v rámci připomínkování průběžné evaluační zprávy.

Evaluační tým k projektu CZ.03.01.02/00/22_020/0000873 „Speciální pedagog: inspirací k volbě profese“ tvoří dvě osoby:

- nezávislá evaluátorka - garantka KA 04: Evaluace aktivit projektu: Mgr. Kristýna Pospíšilová
- garantka projektu: doc. PaedDr. Vanda Hájková, Ph.D.

V rámci přípravy dotazníků, pilotáže a sběru dat z dotazníkových šetření jsou do přípravy a průběhu evaluace zapojeni i další členové a členky realizačního týmu a také zástupkyně Oddělení evaluací MPSV, se kterými jsou jednotlivé části evaluačních nástrojů (dotazníky) konzultovány.

V textu je pro zjednodušení využívána zkratka SP pro termíny: speciální pedagogika.

1. Metodologie řešení

1.2. Stručný popis projektu

Shrnutí projektu je uvedeno v následující tabulce a zahrnuje popis cílů projektů, cílové skupiny projektu, popis jednotlivých klíčových aktivit a jejich současného stavu a monitorovací indikátory.

Tabulka 1 – Shrnutí projektu

Projekt	Název: Speciální pedagog: inspirací k volbě profese
	Reg. číslo projektu: CZ.03.01.02/00/22_020/0000873
	Anotace projektu: Cílem projektu je motivovat a inspirovat žáky 4 SŠ (chlapce) k volbě studijního oboru speciální pedagogika formou přenosu zkušeností úspěšných ambasadů (peerů) oboru a kontaktem s reálnou praxí v rámci Boy Days u zaměstnavatelů s cílem přispět k utváření genderově integrované profese speciálního pedagoga. Projekt posílí rozhodnutí studentů (mužů) kateder speciální pedagogiky pedagogických fakult v Praze a v Ústí nad Labem vstoupit po studiu do profese speciálního pedagoga, pro které je vysokoškolské studium kvalifikuje. Prostředkem k dosažení cílů je zavedení a pilotní ověření aktivit a postupů realizovaných na úrovni středních škol, vysokých škol a zaměstnaneckých organizací v Ústeckém kraji a v hl. m. Praze, vedoucích ke směřování současných žáků SŠ k volbě studijního oboru speciální pedagogika a studentů VŠ k volbě pracovního oboru speciální pedagogika formou kontaktu se speciálně pedagogickou praxí.

Příslušející výzva	Identifikace výzvy: OPZ+
	Název výzvy: Genderově nestereotypní volba studijního oboru a povolání (1)
	Číslo výzvy: 03_22_020

Cíle projektu	Hlavní cíle projektu: - Zvýšení povědomí o oboru speciální pedagogika a přesném obsahu a škále možného uplatnění mezi SŠ studujícími na 4 vybraných středních školách s důrazem na muže a zvýšení jejich zájmu o studium tohoto oboru, dále posílení genderově neutrálního hodnocení SP mezi těmito SŠ studujícími
----------------------	---

	- Posílení motivace VŠ studentů ze dvou zúčastněných kateder speciální pedagogiky a) studium úspěšně dokončit, b) vstoupit po studiu do profese speciálního pedagoga - Vytváření vazeb a kontaktů mezi zájemci o obor SP a zaměstnavatelskými organizacemi, které speciální pedagogy zaměstnávají - Šíření dobré praxe v oblasti výuky SP genderově neutrálním způsobem a v oblasti podpory formy studia s důrazem na propojení teorie a praxe.
Příjemce	Somatopedická společnost, z.s. (profesní sdružení speciálních pedagogů)
Termín realizace	1.6.2024 – 31.7.2024
Lokalizace projektu	Praha: - Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, katedra speciální pedagogiky - Gymnázium Thomase Manna, z.ú. Střížkovská 32/27 180 00 Praha 8 (Hl. m. Praha) Ústí nad Labem / Ústecký kraj: - Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Pedagogická fakulta katedra speciální a sociální pedagogiky - Gymnázium Jana Amose Komenského, Bystřická 275/27, 417 03 Dubí u Teplic (Ústecký kraj) - Gymnázium Kadaň, 5. května 620, 432 01 Kadaň (Ústecký kraj) - Městské gymnázium a ZŠ Jirkov, Krušnohorská 1675 (Ústecký kraj)
Dopad projektu	Na výše jmenovaných SŠ a VŠ školách

Cílové skupiny projektu	- VŠ studenti (muži) ze dvou kateder (Pedf UK, UJEP) - SŠ studenti (muži) ze čtyř zúčastněných gymnázií (Gymnázium Thomase Manna Praha, Gymnázium Jana Amose Komenského, Dubí u Teplic, Gymnázium Kadaň, Městské gymnázium a ZŠ Jirkov - Pedagogové ze čtyř zúčastněných SŠ: výchovní poradci na středních školách, poradenští pracovníci PPP a SPC, třídní učitelé SŠ, účastníci a spoluvůdci aktivit s žáky SŠ v Praze a v Ústeckém kraji
--------------------------------	--

	- Pedagogové ze dvou zúčastněných VŠ, z kateder speciální pedagogiky, 10 podpořených osob - Účastníci Boy Days (zájemci o obor SP z řad SŠ i VŠ studujících)
--	---

Klíčové aktivity projektu	KA 1 Působení ambasadorů oboru speciální pedagogika na 4 SŠ
	KA 2 Organizace Boy Days v pracovních organizacích, v nichž působí speciální pedagogové
	KA 3 Sdílení a přenos zkušeností ze studia sppg na vysokých školách, (vč. Síťování vysokoškolských pracovišť a pracovních organizací)
	KA 4 Evaluace aktivit projektu

Popis intervence v jednotlivých KA a zamýšlený efekt

KA 1 Působení ambasadorů oboru speciální pedagogika na 4 SŠ

V KA1 budou na 4 středních školách (1 v Praze a 3 v Ústeckém kraji) působit kvalifikovaní speciální pedagogové – muži, úspěšně působící v oboru 1-10 let, s pracovní zkušeností z různých pracovišť (střediska výchovné péče, dětské domovy se školou, speciální školy a školní poradenská pracoviště na školách hlavního vzdělávacího proudu, školská poradenská zařízení, logopedické poradny, neziskové organizace pro podporu rodičů a přátel osob s handicapem, respitní zařízení, nízkoprahová centra, rehabilitační zařízení, probační a mediační služba, zařízení pro výkon trestu atd.) na pozici ambasadorů oboru. Tato pozice bude v projektu nově vytvořena s předpokladem udržitelnosti i po jeho skončení. Aktivity ambasadorů s žáky SŠ se soustředí na besedy, interaktivní workshopy, které povedou k představení oboru s využitím moderního vztahového konceptu s cílem překonávat genderově stereotypní očekávání středoškoláků. Součástí interakce ambasadorů oboru s žáky SŠ bude přenos a sdílení zkušeností z volby feminizovaného oboru mužem. Žáci budou ambasadory seznamováni s velmi širokou škálou uplatnění speciálního pedagoga na trhu práce, která dosud není studující mládeži zcela známa.

Popis již proběhlé intervence

V KA1 působili od 1. 9. 2024 na 3 středních školách (1 v Praze a 2 v Ústeckém kraji) 3 muži s pracovní zkušeností z různých speciálně pedagogických pracovišť na projektem nově vytvořené pracovní pozici ambasadorů oboru (peerů). Aktivity ambasadorů s žáky SŠ se soustředily na besedy, exkurze i interaktivní workshopy, které vedly k představení oboru speciální pedagogika žákům SŠ s cílem překonávat genderově stereotypní očekávání středoškoláků. Součástí interakce ambasadorů (peerů) s žáky SŠ bylo sdílení zkušeností z praxe feminizovaného oboru mužem. Peerři seznámili žáky s širokou škálou uplatnění speciálního pedagoga na trhu práce, s atraktivitou oboru, jehož praxe sahá i mimo školství, a s možnostmi kariérního růstu speciálního pedagoga. Intervence probíhaly ve 4 třídách s celkovým počtem 78 žáků (Gymnázium J. A. Komenského Dubí: 16 sexta; Gymnázium Thomase Manna - 20 sexta, 25 tercie; Gymnázium Jirkov - 17 oktáva) s periodicitou min. 1x týdně. Vzhledem k nastavení délky působení peerů na školách (min 6 měsíců v každé třídě) intervence dosud probíhají.

Zamýšlený efekt intervence

Zamýšleným efektem pro KA 1 je zvýšení informovanosti o oboru speciální pedagogiky mezi SŠ studenty na vybraných školách. Mělo by dojít k rozšíření představy o tom, co obor SP představuje a jaká je škála možného uplatnění. Zároveň by mělo dojít ke zmírnění genderových stereotypních představ ohledně tohoto oboru, v ideálním případě i ke zvýšení podílu středoškoláků, kteří by o studium tohoto oboru uvažovali.

KA 2 Organizace Boy Days v pracovních organizacích, v nichž působí speciální pedagogové

V celkově 10 pracovních organizacích zaměstnávajících muže s kvalifikací speciálního pedagoga budou organizovány dny otevřených dveří pro mužské adepty profese speciálního pedagoga (Boy Days) z řad středoškolských studentů v obou krajích a vysokoškolských studentů pedagogických fakult. Organizace budou do projektu zapojovány na základě výběru řízeného odborným garantem a metodikou, a to na základě nízké tendence genderové segregace, zájmu o spolupráci v projektu, zájmu o získání a pracovní zapojení mužských zaměstnanců. Cílem Boy Days bude vytvořit sdílený prostor zkušeností, ve kterém působí jako určující pro úspěšné uplatnění v oboru speciální pedagogika zájmy a talent jednotlivce, nikoli pohlaví. Vytvořená infografika Boy Days, medializace a publikační aktivity k jejich průběhu budou využity k šíření této dobré praxe v obou krajích. Součástí realizace KA2 budou evaluace účinnosti postupů v práci s cílovými skupinami dle evaluačního plánu projektu řízená sociologem a její průběžné zprávy. Organizace budou do projektu zapojovány na základě výběru řízeného zkušenými ambasadory a experty oboru, podle své otevřenosti ke spolupráci, zájmu rozvíjet spolupráci se školami i na základě nízké míry genderové segregace (se zastoupením mužů).

Výstup: 10 realizovaných akčních dnů – půldenních akcí organizovaných v zaměstnaneckých organizacích, které se otevrou mladým mužům a představí jim praxi v oboru speciální pedagogika. Soubor videodokumentů o celkové stopáži 30 minut, složený z dílčích spotů bude, stejně jako infografika, umístěn na stránky příjemce a dotyčných organizací k zajištění publicity KA2 a k šíření příkladů dobré praxe.

Popis již proběhlé intervence

V rámci KA2 byly v období září až prosince vybrány a zapojeny následující pracovní organizace zaměstnávající speciální pedagogy - muže: Mateřská a Základní škola při Thomayerově nemocnici v Praze 4- Krči, Gymnázium, SOŠ, ZŠ a MŠ pro sluchově postižené, Praha 2, Ječná 27, Základní škola speciální Chotouňská 476, Praha 10s cílem připravit Boy Days v projektu. Postup přípravy Boy Days v těchto organizacích se časově protáhl nad rámec daného období realizace projektu, k otevření organizací tím dojde na počátku následujícího období.

Ve vazbě na den otevřených dveří PedF UK byl 17. 12. 2024 na Pedagogické fakultě v Praze realizován Boys' Day s přítomností studentů SŠ a zástupců výše uvedených pracovních organizací. Zaměstnanecké organizace vyslaly své zástupce na pedagogické fakulty, aby tam středoškolským studentům – zájemcům o studium SP, referovali o pracovních příležitostech, které tvoří pro své zaměstnance – muže po získání kvalifikace na vysoké škole. K prezentacím byl využit předtočený videosoubor se záznamy výpovědí mužů o vlastní práci v oboru SP. Cílem 1. Boys' Day bylo inspirovat

zájemce - studenty středních škol a poskytnout jim relevantní informace o rovných příležitostech mužů ve studiu speciální pedagogiky.

Zamýšlený efekt intervence

Zamýšleným efektem KA 2 je poskytnout středoškolským studentům mužského pohlaví se zájmem o obor SP podporu v kariérním rozhodování na základě individuálních předpokladů, zájmu a talentu. Zajistit posílení jejich motivace zvolit si a studovat tento obor a vstoupit po studiu do praxe v oboru SP a zvýšit jejich informovanost o obsahu práce speciálních pedagogů v pracovních organizacích. Souvisejícím efektem je vznik vazeb a kontaktů mezi pracovními organizacemi a zájemci o obor.

KA 3 Sdílení a přenos zkušeností ze studia sppg na vysokých školách, (vč. Síťování vysokoškolských pracovišť a pracovních organizací)

Na 2 pedagogických fakultách budou organizovány sebezkušenostní semináře pro vysokoškolské studenty, kteří již mají zkušenosti se studiem speciální pedagogiky a se zatížením výuky na VŠ stereotypními výklady speciálně pedagogického pracovního odvětví jako feminizovaného a vhodného především pro ženy. 30 studentů VŠ mužů ze 2 pedagogických fakult a kateder speciální pedagogiky bude přivedeno k přípravě profesního portfolio, v němž soustředí návody poskytnuté psychology, HR manažery, pracovními a osobními kouči aj. specialisty na sebezkušenostních seminářích v individuálním hodnocení svých silných a slabých stránek a možností vlastního odborného růstu ve studovaném oboru. Sebezkušenostní aktivity řízené výše jmenovanými specialisty budou využity v přípravě sborníku dobré praxe v rozsahu 40 stran obsahově zaměřeného na přenos dobré praxe v podpoře retence studentů – mužů ve studiu i v praxi speciální pedagogiky. Studenti budou přiváděni k poznávání strategií, které mohou využívat při studiu k prosazení sebe sama a svých odborných zájmů v ženském studijním kolektivu. Ve společných aktivitách se naučí rozpoznávat předsudky a překážky kladené samotnou vysokou školou, vyučujícími nebo kolegy ve studiu a účinně jim čelit.

Popis již proběhlé intervence

Na Pedagogické fakultě Univerzity J. E. Purkyně a na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy byly studentům v období října 2024 až prosince 2024 nabídnuty se souhlasem vedoucích speciálně pedagogických kateder volitelné sebezkušenostní semináře *Aktuální trendy ve speciální pedagogice* a *Aktuální otázky a výzvy speciálně pedagogické praxe*, které byly obsahově i organizačně připraveny v rámci projektu. Účast v seminářích přijalo celkem 42 vysokoškolských studentů speciální pedagogiky. Semináře zahrnovaly řadu inovativních přístupů, se kterými se studenti na pedagogických vysokých školách běžně nesetkávají:

- Zapojení odborníků z praxe do semináře: účastníci měli příležitost diskutovat s odborníky a získat cenné poznatky přímo od těch, kteří působí v dané oblasti.
- Exkurze spojené s diskusí: návštěvy zařízení, kde odborníci působí, poskytly autentický pohled na praxi a umožnily propojení teorie s reálnými zkušenostmi z praxe.
- Kazuistický seminář: práce s konkrétními případy pomohla účastníkům rozvíjet analytické a kritické myšlení.
- Prezentace inovativních přístupů v oblasti prevence: byly představeny nové metody a strategie, které účastníci mohli dále reflektovat a adaptovat.

- Využití principů strategického plánování: účastníci se naučili, jak efektivně plánovat a nastavovat cíle v kontextu inkluzivního vzdělávacího prostředí.
- Kolegiální hodnocení: zapojení účastníků do hodnocení úkolů přispělo ke zvýšení jejich odpovědnosti a schopnosti poskytovat kritickou zpětnou vazbu, což podpořilo rozvoj týmové spolupráce a vzájemného učení.

Průběh seminářů byl zaměřen na skupinovou práci, vlastní zkušenost a prezentaci vlastních postojů, tj. na prvky, které odpovídají zájmu studentů stejně jako studentek oboru.

Přidanou hodnotou seminářů bylo v souvislosti se zaměřením projektu OPZ+ odhalování postojevých stereotypů v genderovém smyslu v českém feminizovaném školství, poskytování návodů účastníkům k jejich překonávání. Na toto téma proběhla řada diskuzí.

Pilotně ověřené sebezkušnostní aktivity ve volitelných seminářích slouží k přípravě sborníku dobré praxe v rozsahu 40 stran obsahově zaměřeného na přenos dobré praxe v podpoře retence studentů – mužů ve studiu i v praxi speciální pedagogiky. Příprava sborníku bude pokračovat i v následujícím realizačním období.

Zamýšlený efekt intervence

Zamýšleným efektem pro AK 3 je zvýšení komfortu VŠ studentů – mužů na speciálně pedagogických katedrách a posílení jejich motivace studium SP úspěšně dokončit. Rovněž zvýšení subjektivně vnímané pravděpodobnosti, že se budou po dostudování oboru aktivně věnovat.

KA 4 Evaluace aktivit projektu

Na KA 1, KA 2 a KA 3 jsou nastaveny jednotlivé evaluační aktivity, které průběžně sledují úspěšnost či neúspěšnost plnění jejich cílů.

Stručný popis již proběhlých aktivit a jejich cíle:

KA 1 Působení ambasadorů oboru speciální pedagogika na 4 SŠ Aktivita: vstupní dotazník pro SŠ studující na 4 zúčastněných SŠ.

Cílem dotazníku bylo zmapování povědomí o oboru SP, změření míry jejich genderové předpojatosti vůči pedagogice obecně v kontextu jiných profesí a míry genderové předpojatosti vůči SP konkrétně. Zjišťování pravděpodobnosti, že by si zvolili tento studijní obor a měření obecné míry genderových předsudků. V souladu s harmonogramem projektu bylo v druhém pololetí roku 2024 zahájeno působení peerů SP na 3 SŠ, na 4. SŠ bylo z organizačních důvodů působení peera odloženo až na další monitorovací období. Dotazník byl distribuován žákům ve třídách podpořených peery a také žákům vybraných kontrolních tříd, včetně čtvrté zúčastněné SŠ (bez působení peera). Kontrolní třídy (kontrolní skupina) poslouží jako kontrola pro sledování změny sledovaných jevů v čase ve třídách, kde neprobíhá žádná intervence.

KA 1 zatím probíhá podle plánu, vyhodnocení jejího efektu bude možné až v příštím monitorovacím období, jelikož opakovaný dotazník je dle harmonogramu plánován na únor roku 2025, tedy po 6 měsících působení peerů na školách.

Vstupní dotazník pro SŠ žáky je přílohou této evaluační zprávy, stejně jako výstup z prvního vstupního dotazníkového šetření na SŠ, který přináší přehled o počátečním stavu ve zmíněných oblastech (znalost SP, genderové předsudky vůči SP, žebříček profesí, pravděpodobnost studia SP).

KA 2 Organizace Boys' Days v pracovních organizacích, v nichž působí speciální pedagogové

Aktivita: mini dotazník pro návštěvníky Boys' Day pro zachycení jejich zpětné vazby

Tato aktivita byla plánována na konec roku 2024, začátek roku 2025 a polovinu roku 2025.

První Boys' Day proběhl 17. 12. 2024 na Pedagogické fakultě v Praze, nicméně většina plánovaných akcí teprve proběhne v následujícím období.

Na první akci bylo sebráno cca 38 vyplněných mini dotazníků, z toho 9 bylo vyplněných muži. Jednalo se o středoškoláky.

KA 3 Sdílení a přenos zkušeností ze studia sppg na vysokých školách, (vč. Sítování vysokoškolských pracovišť a pracovních organizací)

Aktivita I: vstupní a opakovaný dotazník pro VŠ studující na zúčastněných katedrách SP na UK a UJEP a nový vstupní dotazník v dalším semestru

Cílem vstupního dotazníku bylo měření spokojenosti se studiem, hodnocení kvality výuky, spokojenosti s obsahem a formou výuky, genderovou vyvážeností ve výuce, monitorování pravděpodobnosti, že studující studium úspěšně dokončí či mapování motivací ke studiu.

Opakovaný dotazník měl naopak na cíl měřit spokojenost s kvalitou absolvovaného sebezkušenostního semináře, který byt v rámci projektu připraven a realizován tak, aby kladl větší důraz na propojování teorie a praxe, sítování a sdílení přesahů z praxe.

Oba dotazníky jsou přílohou této evaluační zprávy.

Aktivita II: fokusní skupiny a individuální rozhovor se studujícími SP na UK a UJEP

V prosinci roku 2024 proběhly tři fokusní skupiny a jeden individuální rozhovor se studujícími SP na dvou katedrách speciální pedagogiky na témata související s obsahem projektu, jako např.: motivace ke studiu, hodnocení studia a spokojenost s obsahem a formou výuky či diskuze nad možnými úpravami organizace studia, aby bylo více přívětivé a lákavé pro muže.

Této aktivity se celkem zúčastnilo 7 studentů a 4 studentky.

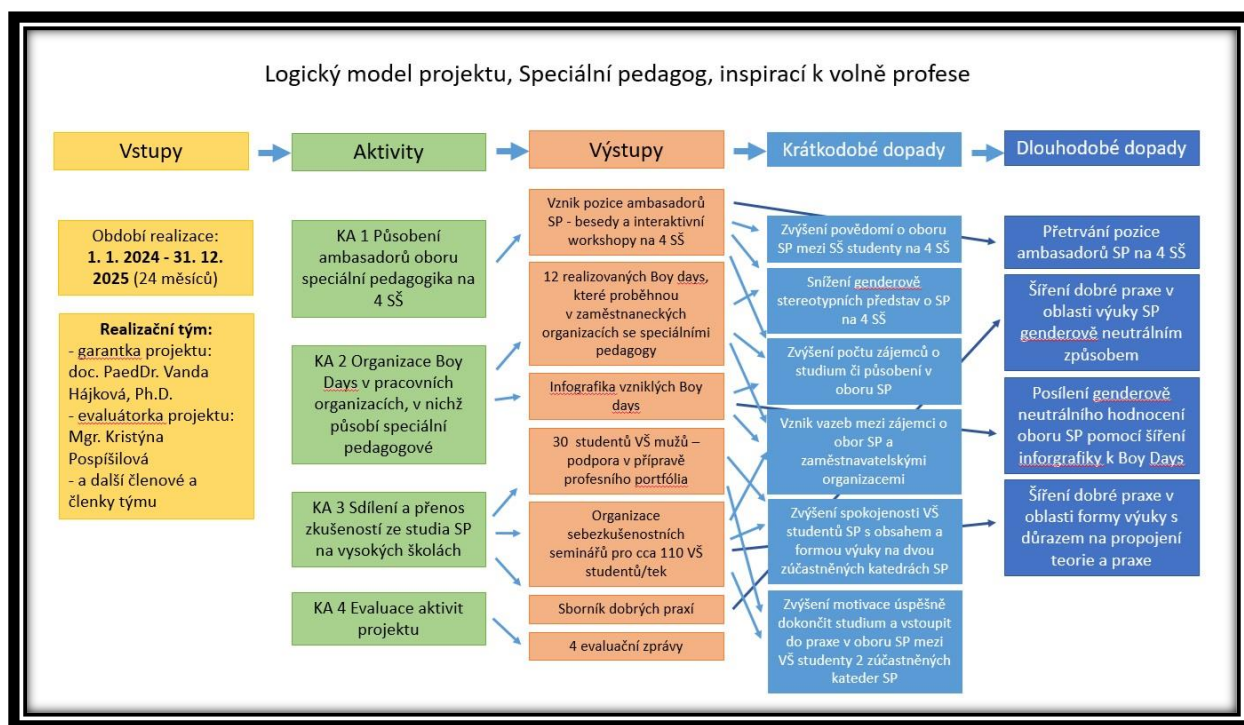
Scénář fokusních skupin je přílohou této evaluační zprávy a stejně tak první část zprávy, která na základě fokusních skupin a jednoho individuálního rozhovoru vznikla.

KA 3 zatím probíhá podle plánu. Přesnější vyhodnocení jejího efektu bude obsahem příští evaluační zprávy.

2. Logický model projektu

Logický model projektu byl zpracován v rámci vstupní evaluační zprávy. Logický model projektu představuje grafické znázornění logických vazeb mezi aktivitami, tedy intervencemi jednotlivých KA a výstupy, krátkodobými a dlouhodobými dopady.

Logický model projektu je přiložen v příloze tohoto dokumentu.

Očekávané krátkodobé a dlouhodobé dopady

Mezi krátkodobé dopady patří: především dopady na žáky a studenty na zúčastněných školách a obecně na zájemce o obor, kteří se zúčastní některé z akcí pořádaných v rámci projektu (Boy Days).

4 zúčastněné SŠ – mezi očekávané dopady patří zvýšení povědomí o oboru mezi studujícími, snížení genderově stereotypních představ o oboru SP, zvýšení zájmu o obor SP.

2 zúčastněné katedry speciální pedagogiky – zde očekáváme zvýšení spokojenosti – lepší hodnocení upravené výuky jak po stránce obsahu, tak po stránce formy výuky. Zaznamenání podpory genderové neutrality. Mezi očekávanými dopady je zvýšení jistoty, že si studenti zvolili správný studijní obor a posílení motivace studium SP úspěšně dokončit a po studiu nastoupit do praxe v tomto oboru.

Mezi krátkodobé dopady můžeme zařadit také posílení zájmu o obor (studium či praxi) u návštěvníků Boy Days pořádaných zaměstnavatelskými organizacemi, na kterých speciální pedagogové působí. V ideálním případě by mohlo dojít k síťování a vzniku vazeb a kontaktů mezi zájemci o obor a konkrétními pracovišti.

Mezi dlouhodobé dopady řadíme: vznik a přetrvání pozice ambasadorů SP na 4 zúčastněných SŠ, šíření dobré praxe v oblasti výuky speciální pedagogiky genderově neutrálním způsobem a s větším důrazem na propojování teorie a praxe pomocí šíření a propagace Sborníku dobrých praxí a obecné posilování genderově neutrálního hodnocení oboru SP pomocí šíření infografiky k Boy Days.

Vazba na průběžnou evaluaci:

V rámci průběžné evaluace se zkoumá (zejména pomocí evaluačních otázek) způsob, jakým je probíhající projekt implementován. Zaměřuje se na ověření, do jaké míry probíhají plánované aktivity podle harmonogramu projektu, zda mají tyto aktivity očekávané výsledky a tudíž zda vedou k očekávaným cílům projektu. Pozornost je věnována také možným problematickým místům v postupu projektu a návrhu řešení na jejich odstranění či redukci do budoucna.

K ověřování postupu projektu jsou využívány evaluační otázky.

3. Popis evaluačního designu

3.1. Termíny evaluačních zpráv

Evaluace projektu je realizována v průběhu řešení celého projektu a bude průběžně monitorována a designována do čtyř samostatných částí:

- Vstupní evaluační zpráva, termín zpracování do 31. 7. 2024
- 1. průběžná evaluační zpráva, termín zpracování do 31. 12. 2024
- 2. průběžná evaluační zpráva, termín zpracování do 31. 7. 2025
- Závěrečná evaluační zpráva, termín zpracování do 31. 12. 2025

3.2. Cíle evaluačních zpráv

Cílem vstupní a průběžných evaluačních zpráv bude především zhodnocení procesu realizace projektu. Cílem závěrečné evaluační zprávy bude zejména zhodnocení dosažených výsledků (dopadů) projektu. Závěrečná zpráva bude obsahovat vyhodnocení míry dosažení cílů projektu, zodpovězení evaluačních otázek a prezentaci výstupů projektu.

3.3. Vstupní evaluační zpráva a první průběžná evaluační zpráva

Projekt "Speciální pedagog, inspirací k volbě profese" byl zahájen 1. 01. 2024 a jeho prvním cílem bylo zaměřit se na analýzu současného stavu v oblasti:

- hodnocení výuky SP studenty na dvou zúčastněných katedrách SP (kvalita, obsah, genderová vyrovnanost, atp.)
- monitorování motivace studentů studium SP úspěšně dokončit
- monitorování problémů a bariér, kterým studenti (muži) při studiu SP čelí
- zjišťování jejich motivací a důvodů pro volbu tohoto studijního oboru
- zjišťování jejich návrhů na úpravu výuky takovým způsobem, aby respektovala jejich potřeby a zájmy

Na základě analýzy současného stavu je možné vymezit hlavní oblasti výuky, ve kterých studenti SP shledávají nějaké nedostatky a v rámci intervence zavést taková opatření, aby došlo k jejich postupné redukci. Na tuto vstupní analýzu současného stavu navazuje cca půl roku po zahájení implementace projektu vstupní evaluační zpráva (VEZ). Ta obsahuje evaluační otázky, harmonogram a popis zvolených metod sběru dat, včetně nástrojů, které již byli v rámci evaluačního procesu využity (dotazníky viz níže a v příloze tohoto dokumentu).

První průběžná evaluační zpráva pak rok po zahájení projektu přináší první zjištění z průběhu evaluace a dochází k prvnímu vyhodnocení evaluačních otázek. Většinu z nich zatím není možné vyhodnotit, protože v prvním roce projektu docházelo především k měření stavu před intervencí či po jejím krátkodobém působení, ale u některých evaluačních otázek již data přinášejí jistá zjištění, která jsou shrnuta v samostatné sekci – Shrnutí evaluačních zjištění a vyhodnocení evaluačních otázek.

3.4. Evaluační otázky VEZ

Pro potřeby vstupní evaluační zprávy bylo naformulováno šest hlavních evaluačních otázek, které jsou rozdělené podle jednotlivých KA. Pro zodpovězení těchto otázek je a bude využito různých technik sběru dat, více k metodám sběru dat v kapitole 7, Realizované a plánované metody sběru dat – nástroje.

Evaluační otázky	
Evaluační otázky ke KA 1	Otázka č.1 Povede na vybraných středních školách působení ambasadorů oboru speciální pedagogiky ke změnám postojů a hodnocení tohoto oboru mezi studenty ve směru k méně genderově stereotypnímu vnímání? Otázka č.2 Povede na vybraných středních školách působení ambasadorů oboru speciální pedagogiky k navýšení podílu studentů, kteří by o oboru SP uvažovali jako o své budoucí profesní volbě?
Evaluační otázky ke KA 2	Otázka č.3 Dojde u návštěvníků Boy days k posílení motivace vstoupit do studia či praxe v oboru SP? Otázka č.4 Dojde u návštěvníků Boy days k prohloubení informovanosti o obsahu práce v jednotlivých pracovních organizacích a ke vzniku vazeb a kontaktů mezi těmito organizacemi a zájemci o obor?
Evaluační otázky ke KA 3	Otázka č.5 Povedou intervence na zúčastněných katedrách SP k posílení jistoty studentů, že si zvolili

	správný studijní obor a k posílení motivace studium úspěšně dokončit? Otázka č.6 Povedou intervence na zúčastněných katedrách SP ke zlepšení hodnocení obsahu a formy výuky ve vybraných kurzech směrem k větší genderové vyrovnanosti a větší pestrosti a přesahu do praxe s důrazem na genderovou neutralitu oboru?
--	--

4. Struktura evaluačních zjištění a vyhodnocení evaluačních otázek

V rámci této průběžné evaluační zprávy byla stanovena tato struktura evaluačních zjištění:

- Zadání evaluační otázky dle vstupní evaluační zprávy
- Odpovědi na evaluační otázku doplněné o evaluační zjištění (zhodnocení postupu řešení, shrnutí výstupů z dotazníkových šetření, fokusních skupin a individuálního rozhovoru)
- Návrh doporučení pro evaluační otázku

Klíčovou součástí průběžné evaluační zprávy jsou odpovědi na evaluační otázky. V rámci této průběžné evaluační zprávy byla stanovena následující škála pro hodnocení evaluačních otázek.

Odpověď na evaluační otázku může nabývat jedné z těchto variant:

- Otázku zatím není možné vyhodnotit (v souladu s harmonogramem, popis současného stavu zjištění)
- Otázku zatím není možné vyhodnotit (z důvodu opoždění oproti harmonogramu, návrh postupu)
- Ano bez výhrad
- Ano s výhradou a doporučením
- Ne

Vyhodnocení evaluačních otázek

Otázka č.1 Povede na vybraných středních školách působení ambasadorů oboru speciální pedagogiky ke změnám postojů a hodnocení tohoto oboru mezi studenty ve směru k méně genderově stereotypnímu vnímání?	Otázku zatím není možné vyhodnotit (v souladu s harmonogramem) V tuto chvíli byla sebrána vstupní data (stav před intervencí). Po půl roce působení ambasadorů SP, tedy začátkem roku 2025 dojde k zaznamenání stavu po intervenci a data budou porovnávána k zachycení efektu této KA. Tyto výsledky budou součástí druhé průběžné evaluační zprávy.												
Otázka č.2 Povede na vybraných středních školách působení ambasadorů oboru speciální pedagogiky k navýšení podílu studentů, kteří by o oboru SP uvažovali jako o své budoucí profesní volbě?	Otázku zatím není možné vyhodnotit (v souladu s harmonogramem) Platí popsáno výše.												
Otázka č.3 Dojde u návštěvníků Boys' days k posílení motivace vstoupit do studia či praxe v oboru SP?	Otázku zatím není možné vyhodnotit (v souladu s harmonogramem) První ze dnů otevřených dveří proběhl 17. 12. 2024 na Pedagogické fakultě UK, další jsou v souladu s harmonogramem projektu plánované na následující období. Na základě jedné akce z 10 zatím není možné dělat závěry a vyhodnotit evaluační otázku. Zjištění z Boys' days budou součástí druhé průběžné evaluační zprávy, nicméně první odpovědi naznačují, že první Boys' day proběhl úspěšně. Bylo sebráno 9 dotazníků vyplněných středoškolskými žáky – muži. Jednotlivé body jsou hodnoceny jako ve škole na škále 1 až 5, kde 1 je nejlepší známka/nejvyšší souhlas s výrokem. <table><tr><td>Přínos informací</td><td>1.6</td></tr><tr><td>Úspěšnost celé akce</td><td>1.6</td></tr><tr><td>Pochopení postavení mužů ve SP</td><td>2.1</td></tr><tr><td>Zvýšení zájmu o studium SP</td><td>2.2</td></tr><tr><td>Prohloubení znalostí o SP</td><td>2.6</td></tr><tr><td>Znalost postavení mužů ve SP již dříve</td><td>3.3</td></tr></table>	Přínos informací	1.6	Úspěšnost celé akce	1.6	Pochopení postavení mužů ve SP	2.1	Zvýšení zájmu o studium SP	2.2	Prohloubení znalostí o SP	2.6	Znalost postavení mužů ve SP již dříve	3.3
Přínos informací	1.6												
Úspěšnost celé akce	1.6												
Pochopení postavení mužů ve SP	2.1												
Zvýšení zájmu o studium SP	2.2												
Prohloubení znalostí o SP	2.6												
Znalost postavení mužů ve SP již dříve	3.3												
Otázka č.4													

17

	Další otázky, ve kterých studující hodnotili projektové kurzy/semináře v kontextu obecné výuky: <i>Pokuste se prosím ohodnotit tento kurz/seminář v následujících oblastech:</i> <i>Profesionalita a kvalita výuky hodnoceného kurzu/semináře:</i> 56 studujících ze 69 ji ohodnotilo jako velice či spíše vysokou. <i>Podpora ze strany vyučujících:</i> 54 studujících ze 69 ji ohodnotilo jako velice či spíše vysokou. <i>Hodnocení vnímavosti vyučující/ho ke studijním potřebám jednotlivých studentů/tek:</i> 52 studujících ze 69 ji ohodnotilo jako velice či spíše vysokou. <i>Smysluplnost obsahu výuky hodnoceného kurzu/semináře:</i> 52 studujících ze 69 ji ohodnotilo jako velice či spíše vysokou. <i>Atraktivita a zajímavost výuky v rámci hodnoceného kurzu/semináře:</i> 49 studujících ze 69 ji ohodnotilo jako velice či spíše vysokou. <i>Genderová vyrovnanost v představování osobností působících v oboru SP v rámci hodnoceného kurzu/semináře:</i> 21 studujících ze 69 ji ohodnotilo jako velice či spíše vysokou, 18 jako průměrnou, 19 jako velmi nízkou a 11 jich neumělo na otázku odpovědět. <i>Snaha představovat obor SP genderově neutrálním způsobem v rámci hodnoceného kurzu/semináře:</i> 35 studujících ze 69 ji ohodnotilo jako velice či spíše vysokou, 21 jako průměrnou, 4 jako spíše či velmi nízkou a 9 jich neumělo na otázku odpovědět. <i>Snaha oslabovat stereotypní představy ohledně působení mužů ve SP v rámci hodnoceného kurzu/semináře:</i>
--	--

	40 studujících ze 69 ji ohodnotilo jako velice či spíše vysokou, 17 jako průměrnou, 4 jako spíše či velmi nízkou a 8 jich neumělo na otázku odpovědět. <i>Zda v rámci kurzu/semináře poznali někoho, kdo je profesně inspiroval:</i> 47 studujících ze 69 uvedlo že rozhodně či spíše ano, 19 uvedlo tak napůl a pouze 3 studující uvedli že spíše či rozhodně ne. <i>Zda jim kurz/seminář rozšířil představu o možnostech uplatnění:</i> 41 studujících ze 69 uvedlo že rozhodně či spíše ano, 18 uvedlo tak napůl a 10 jich uvedlo spíše ne. <i>Zda byla využita inovativní metoda či přístup ve srovnání s běžnou výukou:</i> 44 studujících ze 69 uvedlo že rozhodně či spíše ano, 13 uvedlo tak napůl, 8 spíše ne a 5 jich neumělo na otázku odpovědět. Souhrn odpovědí na tyto otázky jasně naznačuje, že hodnocení kurzů/seminářů v rámci projektu byla velmi pozitivní a to jak v oblasti hodnocení obsahu či formy výuky, tak v oblasti snahy o větší genderovou vyváženost ve výuce. Kurzy/semináře byly také hodnoceny jako více inovativní v metodách či přístupu ve srovnání s běžnou výukou. Více informací a lepší možnost srovnání ale přinesou data z druhé vlny šetření, ve které bude v opakovaném dotazníku položena totožná sada otázek také v rámci kontrolní skupiny.
--	--

5. Harmonogram evaluace

Harmonogram evaluace, časování jednotlivých aktivit v souladu s časováním intervencí u jednotlivých KA je znázorněn v aktualizované tabulce v příloze, viz Harmonogram projektu.

6. Realizované a plánované metody sběru dat - nástroje

Pro sledování a vyhodnocování efektivity a dopadů jednotlivých intervencí bylo v průběhu projektu doposud aplikováno (a v roce 2025 opakovaně bude aplikováno) několik metod sběru dat, převážně se však jedná o dotazníková šetření, doplněná o fokusní skupiny, ankety či individuální rozhovor.

Metody sběru dat jsou voleny s ohledem na cílové skupiny, jejich lokalizaci, dostupnost a efektivitu sběru a zpracování dat.

Dotazníková šetření

V rámci projektu již proběhla čtyři dotazníková šetření. Ve všech těchto případech se jednalo o on-line dotazníková šetření pomocí standardizovaného dotazníku navrženého evaluátorkou projektu. Dotazníky obsahovaly jak uzavřené, tak otevřené otázky. Sběr dat proběhl pomocí online nástroje LimeSurvey.

Jednalo se o tato dotazníková šetření:

- 1) **Vstupní dotazníkové šetření mezi VŠ studenty a studentkami** oboru speciální pedagogiky na dvou zúčastněných katedrách SP (UK a ÚJEP)
První šetření proběhlo při zahájení letní semestru 2024 a jeho cílem bylo zachycení stavu před intervencí. Celkem bylo sebráno 118 kompletně vyplněných dotazníků a dotazník se zaměřoval na tato témata:

Sekce A – Identifikační otázky

Sekce B – Volba oboru speciální pedagogiky

Sekce C – Hodnocení studia

Sekce D – Genderová problematika oboru

V příloze je obsažen také výstup tohoto vstupního dotazníkového šetření včetně grafů a interpretace.

- 2) **Opakované a evaluační dotazníkové šetření mezi VŠ studenty a studentkami** oboru speciální pedagogiky na dvou zúčastněných katedrách SP (UK a ÚJEP) proběhlo na zhruba stejném vzorku na konci letního semestru 2024, tedy cca po 4 měsících od zahájení projektu a spuštění intervence. Vzorek byl z důvodu nižší návratnosti omezený, bylo sebráno celkem 69 kompletně vyplněných dotazníků. Dotazník se zaměřoval na tato témata:

Sekce A – Identifikační otázky

Sekce B – Evaluační otázky (např. spokojenost s kurzem, hodnocení kurzu v různých aspektech, vliv kurzu na jistotu/motivaci/představu o budoucím uplatnění, atd.)

- 3) **Vstupní dotazníkové šetření mezi SŠ žáky na 4 zúčastněných SŠ** a to celkem v sedmi třídách. Oproti původnímu plánu došlo v drobné úpravy ohledně sběru dat v podpořených a kontrolních třídách. Ve dvou školách došlo ke sběru dat jak v podpořené, tak v kontrolní třídě. V jedné škole došlo ke sběru dat pouze v podpořené třídě a v jedné došlo ke sběru dat pouze

v nepodpořené třídě, jelikož na této škole nebylo možné z organizačních důvodů zajistit včasné zapojení peera SP.

Nicméně došlo k naplnění původního záměru průzkumu a tím bylo sledování počátečního stavu jak v podpořené, tak v kontrolní skupině. Celkem bylo získáno 154 kompletních dotazníků, z toho 73 pochází ze tříd podpořených peery, ale před či na začátku jejich působení, 81 jich pochází ze tříd, ve kterých k žádné intervenci nedochází.

Dotazník se zaměřoval na tato témata:

Sekce A – Identifikační otázky

Sekce B – Znalost profese speciálního pedagoga/pedagožky a žebříček profesí

Sekce C – Postojové otázky

Na tento dotazník bude začátkem roku 2025 navazovat opakovaný dotazník, k zachycení efektu intervence (působení ambasadorů oboru speciální pedagogiky) po šesti měsících jejich působení na školách.

- 4) **Vstupní dotazníkové šetření mezi VŠ studenty a studentkami** oboru speciální pedagogiky na dvou zúčastněných katedrách SP (UK a ÚJEP), druhá vlna
První šetření proběhlo při zahájení letní semestru 2024, druhá vlna proběhla při zahájení zimního semestru 2024 a jeho cílem bylo opět zachycení stavu před intervencí. Tentokrát ale byl dotazník sbírán paralelně také na kontrolní skupině, tedy v kurzech, kde nedocházelo ke speciální intervenci v rámci projektu. Celkem bylo sebráno 186 dotazníků, 34 bylo vyloučeno z důvodu vysokého podílu chybějících odpovědí. Celkem 35 dotazníků bylo vyplněno v rámci kurzů, které byly spuštěny v rámci projektu (Aktuální trendy ve speciální pedagogice a Aktuální otázky a výzvy speciálně pedagogické praxe), 117 dotazníků bylo sebráno v rámci jiných kurzů. Dotazník se zaměřoval na shodná témata, jako první vstupní dotazník, pouze byly rozšířeny identifikační otázky:

Sekce A – Identifikační otázky (včetně kurzu, v rámci kterého byl dotazník vyplněn)

Sekce B – Volba oboru speciální pedagogiky

Sekce C – Hodnocení studia

Sekce D – Genderová problematika oboru

Všechny dotazníky a stručné přehledy či závěrečné zprávy jsou v příloze tohoto dokumentu.

Další plánovaná dotazníková šetření / ankety

V rámci projektu by měla proběhnout ještě další dotazníková šetření a to:

- a) **Opakované a evaluační dotazníkové šetření mezi VŠ studenty a studentkami** oboru speciální pedagogiky na dvou zúčastněných katedrách SP (UK a ÚJEP), druhá vlna
- b) **Opakované dotazníkové šetření mezi SŠ žáky na 4 zúčastněných SŠ** k zachycení efektu působení ambasadorů SP po šesti měsících jejich působení

c) **Dotazníkové šetření/ankety na Boy Days**

Dotazníková šetření/ankety budou probíhat mezi účastníky Boy Days v různých termínech a na různých místech po ČR. Obsahem tohoto dotazníku bude mapování: zájmu o obor, pravděpodobnost studia/uplatnění se v praxi v tomto oboru, posílení informovanosti a motivace se dále SP věnovat.

Fokusní skupiny

V rámci projektu v souladu s harmonogramem proběhly koncem roku 2024 fokusní skupiny se studenty a studentkami SP na dvou zúčastněných katedrách.

Fokusní skupina byla zvolena z toho důvodu, aby bylo možné se více do podrobnosti věnovat tématům a problémům, která nejsou vhodná pro kvantitativní zkoumání, a kvantitativní dotazník je dostatečně nepostihnul. V harmonogramu projektu byly plánovány dvě fokusní skupiny, pro každou katedru SP jedna. Z důvodu obtížného hledání společného volného termínu v předvánočním období v průběhu prosince roku 2024 se nakonec uskutečnily 3 malé fokusní skupiny a jeden individuální rozhovor a to vše online.

Celkem se zúčastnilo 11 studujících, z čehož byli 3 studenti UK, 3 studenti UJEP a 4 studentky UJEP. Z proběhlých fokusních skupin a individuálního rozhovoru vznikl se souhlasem účastníků zvukový záznam, který ovšem není sdílen z důvodu zachování anonymity účastníků. Ze všech proběhlých fokusních skupin a rozhovoru ale vzniknul souhrnný zápis diskutovaných témat a nejpodstatnějších sdělení a to odděleně pro UK a UJEP. První část této zprávy (zpráva pro UK) je součástí příloh této zprávy.

Přílohy (jsou uvedeny v dokumentech 2.zprávy o realizaci projektu)

Příloha 4.2 – Logický model projektu

Příloha 4.3 – Harmonogram evaluace

Příloha 4.4 – Vstupní dotazník_VŠ

Příloha 4.5 – Opakovaný dotazník_VŠ

Příloha 4.6 – Výsledky kvantitativního šetření_VŠ

Příloha 4.7 – Vstupní dotazník_SŠ

Příloha 4.8 – Výsledky vstupního šetření_SŠ

Příloha 4.9 – Scénář fokusních skupin

Příloha 4.10 – Zjištění z fokusních skupin